

trei ori in sepmene: Mercuri-a,
joi si Deminec'a, cand o colo intraga,
numai dumetate, adica dupa momentul
impregurilor.
Pretul de prenumeritie:
pentru Austria:
Intrat 8 fl. v.
Dumetate de an 4 .. .
pariu 2 .. .
pentru Romania si Strainetate:
Intrat 16 fl. v.
Dumetate de an 8 .. .
pariu 4 .. .

ALBINA.

Prenumeritii pentru patru-
riul venitoriu aprile — juniu se
primescu cu conditiunile din frun-
tea foieei.

DD. fosti prenumeranti, renoindu
abonamintele i rogamu se binevo-
iesca a alatură cate un'a din adre-
sele tiparite de mai nainte daca au
jostu bune.

Administratiunea.

Viena 1/13 aprile 1867.

In afacerile interne ale monachiei
omnesce unu picu de repausu, cu escep-
mea dietei din Praga, care si continua
tivitatea sa, si in care lupta intre parti
federalista si cea centralista s'a ur-
tu la culme. Scim c'a diet'a este pro-
iectata se-si aléga deputati pentru veni-
tul senatu imperiale. Centralistii (cari
sun'a sunt in majoritate, dar in diet'a
afintiata erau in minoritate) vreau se
culde de numita provocare, dar fede-
alistii i pasiescu contra cu multa reso-
lute. Pana acum'a s'a desbatutu nu-
ni cestiunea daca e cu cale a trimite
deputati, ori ba. In aceste desbateri, o-
torii partitei cehice (federalistice) si-
temisera spressiuni forte aspre fatia cu
emti (centralistii ori dualistii) asiè in-
re altele li dice ablegatulu Trojan:
“V-a tradare va fi resplatita;” able-
stulu Sladkowsky: „Vati intorsu odata
rusine de la Viena, feriti-se se n'o pa-
ti a dou'a si a trei'a ora, c'a veti gasi
ci o primire de veti numi minoritatea
rei de nesentitoria.” Se intielege c'a
resiedintele intre asemene cercustantie
ori se vede constrinsu a incheiat sie-
nta pentru a pune capetu sgomotului.
Ia de partita incepe a trece din vieti'a
publica si in cea sociala privata. —

Caus'a Luxemburgului o luara di-
plomatii francesci si prusesci a mana,
si pre semne insi-si au putien speran-
ci a li s'ar veni totu loru si rol'a deci-
siei fora a cere ajutoriulu poterei
mate.

Franc'i'a prin not'a ei (de care atin-
ramu in nr. tr.) numai atat'a doresce
scie de la poterile cari subsrisera
statulu din 1839, daca Oland'a e in
reptu au nu, a cede marele ducatu de
Luxemburg? Dar despre veri o transac-
tie diplomatica ce ar impedecat pe
franc'i'a in castigarea Luxemburgului,
despre acésta guvernulu francesc
precum ne infórmá „Mém. Dipl.“) n'are
zia se auda.

Pregatirile de batalia de amendoue
urte devinu totu mai batatorie la ochi,
nsdere amendoue partile incepu a nu
mai deminti.

Ce pusetiune va luá Rus'i'a si Au-
stra fatia cu o batalia eventuala intre
franc'i'a si Prusi'a? Inca nu se scie, dar
comunu se presupune c'a amendoue
or urmà esemplului datu de Anglia,
care (precum spuse lordulu Stanley cu
casuina unei interpelatiuni de care am
zatu cunoscinta) considera afacerea de
landesa si nu europeana, éra eventual-

minte ar duce la complicatiuni franco-
prusesci dar nu europene.

In catu e deschinitu pentru Austr'a,
dilaristic'a austriaca mai vertosu cea
nemtisca se pronuncia pentru neutrali-
tate, combate si ideia de aliantia cu
Franc'i'a si cea de aliantia cu Prusi'a.
Nemtii austriaci se temu c'a daca invin-
gere ar fi in partea Francieei aliate cu
Austr'a, atunci ur'a Germaniei ar cade
supra Austriei; éra daca ar invinge Prus'i'a,
atunci imperialismulu nordicu nem-
tiescu ar cresce pana la ceriu, éra orien-
tulu s'ar dà préda Rusiei. —

Lui Ratazzi i-a succesu a compune
cabinetulu italiano, pre care joia trecuta
lu presentà camerei cu programu cu
totu, in care se dice c'a missiunea nouilui
guvern se referesce mai multu la cause
administrative si finantali, la reform'a
sistemei de contributiune, dar veri o
grige esterna pentru Itali'a nu esiste.
Vederemo! —

In cestiunea orientului nòtele diplo-
matice se mai sporira cu un'a, ce o tri-
mise guvernulu turcescu celui grecescu
(asiè spunu telegramele din Aten'a, dar
aici la Vien'a se afirma c'a s'au trimis u-
tutororu poterilor mari.) In acésta nota
turculu provoca pe grecu se-si grigescu
de fruntarie ca se nu vina bandele de
telhari grecesci a gefui in Turci'a, caci
la din contra guvernulu otomanu se va
vede constrinsu a le persecuá si peste
fruntarie grecesci. — Precum scim,
aste bande nu se compunu din telhari ci
de revolutiunari greci.

Situatiunea nostra si noi.

(vedi nr. 27.)

II.

(ab) Intemplantile ne-au facutu
a intrerumpe pre catu-va tempu lucrarea
nòstra inceputa asupr'a acestei teme, a-
nume violinta impededare a adunarei
natiunali convocate in comitatulu Caras-
iului ni impuse asceptare pana se ve-
demu — ce se va alege din o incercare
absolutistica a unui regim parlamen-
tariu? Interpelatiunea duii deputatu Bab-
esiu lamur'l lucrulu, si suntemu de cea
mai firma creditia, c'a ministeriulu ung-
urescu de aci inainte, celu pueinu pana
se afla adunata diet'a tieri, va pasi fatia
cu romanii si afacerile loru — mai deli-
catu si mai scrupulosu, dupa ce se con-
vinse, c'a romanulu nu e plecatu a luá in
gluma si usioru atacurile ce i se facu in
drepturi, provina ele chiaru de la diei
pamentului!

Intr'aceea aflaramu, c'a miscarile
natiunali si constitutiunali s'au continu-
at mai pretotindene, dar ca se fie ele
scutite de atacuri oficiale, au imbracatu
caracteru cu totulu privatu; numai Chio-
renii, cari standu sub administratiune po-
litica sincera, romana, n'aveau a se teme
de denunciatuni si impededeari, pasira
pe fatia; dar precandu ei in districtu lu-
crau pe fatia si pre candu acolo fatia cu
votulu comunu, particularismulu si in-
trig'a abiè cutesa a-si ridicá capulu, ea
cu atat'a erá mai aptiva in sferele mai

nalte, si resultatulu e c'a — acelu tienutu
cu totulu romanu devén sub administra-
tiune neromana?

Si in Marmati'a lucrara fratii nostri
pe fatia, dar ei nici c'a aveau cuventu a
se feri de publicitate, pentru c'a ei con-
secinti politicei loru de pana aci se pu-
sera cu totulu pe basele constitutiunei si
legilor unguresci, descoperira incre-
dere ministeriulu ungurescu, si asiè
— cu multa intieptiune se folosira de
acestu spediinte pentru a-si manifesta
lips'a si dorint'a de drepturi natiunali.
Politicii fratilor nostri din Marmati'a
intre certe impregiurari merita tota aten-
tiunea si totu respectulu, éra acele certe
impregiurari — pare-ni-se c'a custa degia
nu numai in marmatia, ci — mai preto-
tindenea si ele forméza carapertistic'a
situatiunei. Deci se trecemu la acestea.

Portatorii politicei si sistemei noue,
corifeii regimului ungurescu, barbatii da-
tatori de tonu si decidatori, incependu
de la Deák si de la ministri si secretarii
de statu puna la fruntasii partitei drepte
din dieta, cari — firesce toti sunt magiari
siu magiaroni probati, de candu apu-
car la potere, se pôrta cu o nencredere
pronunciata catra toti natiunalistii nema-
giari de principie si pretensiuni natiu-
nali rigorose. N'aveau ei catra astfelu de
omehi nici mai nainte incredere, dar se
feriu a pronunciá acésta la tôte ocasiu-
nile, apoi si candu si manifestau nencre-
dere, o motivau cu totulu altfelu, de
catu acum'a. Atunci diceau, c'a natiunalis-
tii nostri de frunte suntu ingagiasi cu
reactiunea, adeca cu regimele absolutu
de atunci — firesce pentru cuventulu in-
tereselor propriu, fiindu c'a aceea nici
candu n'au concesu fruntasii magiari-
loru, cumca prin ingagiaminte cu regi-
mele si sistemele trecute s'ar fi potutu si
atientitu a se sprigni si inainta caus'a
nòstra natiunale. Acum, de candu deve-
nira maretii si intieptii magiari la po-
tere si se convinsera, c'a — dieu romanii
cei aventati, siu esaltati, cum i numescu
ei, nu li se presenta de locu pentru a li
oferi servitiele si a cersi folose, gratis,
functiuni pe séma sa, acum firesce c'a
argumentulu de mai nainte si-perdù val-
orea, se dede de mintiuna; asiè-dura a-
cum pentru a-si motivá ne'ncrederea tre-
buira se-si scornésca alte arguminte mai
potrivite. Cine cauta, afla, si — pretes-
tele se afla mai lesne de catu adeverulu.
Asiè aflara si domnii magiari de la po-
tere, c'a — romanii cei ce pretindu drepturi
natiunali cu tota seriositatea, pe temei-
ulu egalitatei, siu ca se ne sprimemu
cu spesiunile adresei prime a dietei ace-
stei-a, pe temeiulu dreptatei si fratietai,
si nu se multumescu nici de catu cu ce-
va-si concesiuni ambigue si ilusorie, a-
cei-a tientescu a slabí si a sparge tiér'a,
pentru ca se impreune bucatile ei cele lo-
cuie de romani cu Romanii si se faca
o — Daco-Romania pana la Tisa; ade-
ca ei sunt daco-romanisti.

Va se dica, candu pretinde roma-
nulu dreptulu, medilócele, posibilitatea
de a se desvoltá si de a-si ascurá esis-
tint'a in propri'a sa patria ca romanu,

Prenumeratii se fac la toti dd. corespun-
dinti a-i nostri, si d'adreptul la Redactiun:
Josefstadt, Langeasse 42, unde
sunt a se adresa si corespondintele, ce privesc
Redactiunea, administratiunea seu speditur's
cate vor fi neframate, nu se vor primi, éra cel
anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de inter-
es privat — se respunde cate 7 cr. de linie,
repetiile se fac cu pretiu scadut. Pretul
timbrului cate 30 cr. pentru una data, se
anteoipa.

acésta insémna a — slabí, a sparge tiér'a!

— Nu vedu domnii magiari c'a argumen-
tulu loru identifica patri'a cu — desian-
tiatulu loru egoismu!! — Dar fie cum va
fi, noi trebuie se ne tragemu socotéla si
cu acestu minunatu argumentu alu domi-
nilor magiari de la potere; pentru c'a,
dupa ce de atate ori constataramu iden-
titatea de sorte si necesitatea de solidari-
tate intre natiunea nòstra si cea magiara,
ori catu ar orbecá si retaci capii magia-
rilor, si ori-ce nedreptate ni-aru face ei
in presinte, noue abiè ni pote fi iertatu,
adeca abiè ni pote fi in consecintie folo-
sitoriu — a pasi in contra loru cu ura si
dusmania, ci ni remane mai pre susu de
tote detorinti'a, a nu lasá nici unu modu
nencercatu, a nu cruti'a neci unu sacrificiu
pentru de a-i luminá si capacita si a
le nimioi temerile si banuele ce — cu
vin'a seu fara vin'a nòstra, din intempla-
re seu din adinsu nutrescu si manifesta
ei fatia cu noi si anume fatia cu barbatii
nostri cei mai probati si incredinti. Aci
acum vine intrebarea, c'a — a cui e in
prim'a linia detorinti'a, si — cine e mai
vertosu calificatu a intreprinde nece-
sariulu opu de luminare, capacitate, mol-
comire? Respusulu — dupa firea lucru-
lui nu pote fi altulu, de catu: *celu, seu
cei ce se bncura in mai mare mesura de
increderea loru*, numesca-se ei cum se
vor numi, numai se fie — ómeni de o-
menia.

Noi scim c'a candu am avutu de a
face in causele nòstre natiunali cu regi-
mele din Viena, am aflatu lucrulu natu-
ralu si am odihnitu candu i-am vediutu
cautati si consultati si — cate o data si
ascultati pre acei barbatii a-i nostri, cari
s'au bucuratu de védia si stima la acele
regime; credem c'a va fi si de lipsa si
bine a ne portá asemenea si acum fatia
cu nou'a situatiune, desì cu mare parere
de reu cauta se reconoscemu, c'a barba-
tii nostri natiunali, cari se bucura de in-
crederea magiarilor, (?) in cele mai
multe puncte ale conduitenatiunali nu se
potu mesurá si asemená cu acel ce erau
bine vediuti in Viena. Dar si aceste de-
fekte se potu compensá, precum vom ve-
de mai de parte. —

Logosiu, 29 mart./10 apr.

Respusulu Escalintiei Sale Dlu Ministru
de interne, datu in sedint'a dietale din 8.
martiu, la interpelarca dlu ablegatu Babesiu
in privint'a opritei conferintie a inteligintilor
romani din com. carasiu, dupa ce se amintesce
si numele meu in unu modu singulare, me an-
gagézia de a dreptulu a dà o scurta deslucire,
eu care sum detorui on. publicu cititoru, sum
detorui adeverului, dara sum detorui si mie in-
su-mi, si onorei mele, carea a o aperá sum gat'a
cu ori si ce pretiu. Deci:

1. Eu in urm'a increderei decatra mai
multi inteliginti in mine pose, mi-am tienutu
de detorintia a primi impoterirea ace'a ad hoc,
ca pre calea telegrafica se-lu rogu pre Escelen-
ti'a Sa pentru darea concesiunei spre a se poté
tiené o conferintia prin inteligintii romani, si
mai alesu membrii de comitetu din 1861 in
privint'a agendelor necesarie, fatia cu nou'a
restaurare a comitatului ce se apropia. — Inse
in frunta conferintiei seu a consultarilor tien-
tate n'am statu, neci c'a am potutu sta, pentru

că atarnă de la conferință, — dacă s'e poate tine și a si alege președintele seu.

2. Eu ca astfelui de plenipotentiatu neci am intielegu reu, cu atat'a mai putienu am vrutu se intielegu reu, deoși a opritória a Esclentiei Sale, pentru că în scrisoarea opritória capetata in copia pre calea judeului primarul de la fostulu d. administrator comit. (deoși a sengura neci că o am vediut), apriatu să, eumea oprirea a venită de la presidiul în r. consiliu, de căa ce si noi ne-am mirat, sciindu eumea de la 10 martiu începe, in ministeriu a preluat agendele guvernarei. — Asiă dăra, dacă s'a interpretat reu, ori eu voia, ori fara voia, despusețiunea ministeriale, nu e vin'a mea, neci a celor alalți intieliginti, ci trebuie se fie vin'a fostului d. administrator comitatense; prin urmare sum tilitu a respinge de la mine acea imputare, că eu ordinatiunea Esclentiei Sale să nu o am precepuit, său n'am voită a o pricpe.

3. Cumca nu s'a tientat tienerea unei adunari mai mari de poporu, său unui meetingu (macar că si astfelui de adunari sunt iertate, între manginile legale, in tierile adeveratu constituionali) ci numai tienerea unei conferințe private romane, afara de acea că astă jace in natur'a lucrului, Esclentia Sa D. Ministru s'a potutu convinge din a dô'a rogare telegrafica deslucitoră in 14 martiu espedata, la care inse neoi unu respunsu n'am cape totu. — Tote acestea nu le intarim numai secu, ci documentele sunt a mana.

4. Trebuie se-mi esprimu mirarea că Escl. Sa D. Ministru de interne, numai in presor'a dilei prefipre a capetatu insciintiare despre voini'ta nostra de a tienă o conferința, candu sta a fara de tota indoiel'a, că fostulu d. administrator comitatense de locu la dôue dile dupa conferintă nostra mai angusta in 1 martiu tienută, a si relatiunatu la in. guvernă despre acăstă; nu numai, fara intieligintă romana neci că a facutu din acăstă ceva secretu, ci a lasat a se publică lucrul si prin foi. —

5. Cu indulgintă Esclentiei Sale Dlu Ministru de interne trebuie se afirmmediu, că foile noastre romane, precum si d. interpelante, lucrul acestă nu l'a luat intru intielesu sinistru, neci că l'a interpretat falsu, ori l'a reincalditu, ei l'a publicat, si l'a propusu asiă precum s'a intemplatu, firesc adaugendu si comentariu dupa densulu, precum li-a fostu detorintă. — Séu dôra neci acăstă n'ar fi fostu iertat? — Un'a fapta suntemu siliti a constată, si adeca, că procedură acăstă a sternită o sensatiune nespusu de amara in animele romanilor, si acăstă tiene si pana in diu'a de astadi. — Inse totodata trebuie se-ni adaugemu si acea convinsare că nu ministeriul senguru, ci accia cari l'au informatu reu pôrta vin'a in privintă acăstă. Deci se ne ierte Esclentia Sa D. ministru, daca de la Ministeriul reu informatu cu tota onoreea indresnimu — baremu pentru viitoru — a apelă la Ministeriul mai hine informandu.

Si cu acestea — prescindendu de la altele, si anume de la tonulu cu carele s'a replicat mai a lesu si din partea dlu allegatu Deák la intenpelarea facuta, — am onore de a incheia aceste observatiuni deslucitoré ale mele.

Michailu Nagy m. p.
canonicu.

Logosiu 6 aprilie 1867.

Dintre faimile cele mai triste, ce au potutu supera pe romanii intieliginti si descepti in zelul natuinalu, — un'a a fostu despre moarte II. Sale Dlu Georgiu Popa, comitele supremu alu Aradului. —

Rosimulu D. I. Marcu, protopopu, simtiendu asemenea durerea ce a cuprinsu pe romani, astadi a celebrat unu parastasu cu asistenti mai multor preoti, si a tienutu o cuventare funebrala fôrto patrunđatore, in carea au enaratu biografi'a si meritele repausatului, a mar lui barbatu alu natuunii romane. —

Societatea romana de lectura din Logosiu a transis o deputatiune carea se asiste la parastasu repausatului fostu vice presedinte alu societatii romane din Aradu, si membru fundatoriu alu societatii transilvane. —

Cu mangaiare mare am potutu privi cum frati romani si de confesiunea gr. c. se reprezentara in numeru frumosu, si am potutu dice, că romanul fie de ce religiune, totu o bucuria si totu acea intristare are daca in anim'a sa e adeveratu romanu.

Dee Ddieu, ca din barbatii romani, mai multi se-si ico de exemplu si idealu carapterulu nepetatu ca omu si ca romanu alu repausatului Georgiu Popa, ca se li potetu dă acea deplina incredere, acea amore si stima sincera, si ca in timpuri vitrege se fie spre folosirea si mangaiarea natuunii romane, dee Ddieu, ca pentru alti asemenei barbati, — se-lu potetu dieuită.

Logosiu, 9 aprilie 1867.

Romanii din Carasiu, privindu la situatiunea politica, au primitu cu bucuria faim'a despre denumirea Ilustratii sale dlu Iuonu Fauru de comite supremu in Carasiu, si denumirea acăstă a facutu o sensatiune buna in poporu, pentru că Dlu Fauru e fiu comitatului si de la funderea comitatului e celu d'antai comite supremu nascutu in Carasiu. —

Pentru acăstă, sciindu-se cumca II. Sa luni in 8 aprilie va se intre cu demnitatea noua in comitat, romanii din Logosiu si alte parti amicii si onoratorii Ilustratii sale i iesira spre intempinare pana la Chiseteu comună in comitatul Timișoarei si aci salutandu prin Sp. D. F. P. se returnara cu Ilustr. sa catra Logosiu.

In comună Belintiu fu acceptat la D. T. P. cu unu dejunu, — si locuitorii fôrte numerosi cu preotii si scolarii cu invetatori in frunte lu intempinara in drumu fiindu salutatu cu o cuventare cordiala din partea Dlu protopopu C. G.

Din Chiseteu pana la marginea comitatului Carasiu fu portat cu echipajulu frumosu alu Dlu T. P. — era acă la marginile lu acceptă o deputatiune transis din partea comitatului sub conducerea Rs. D. I. M. protopopulu Logosiului carele lu bineventă in o cuventare ocasiunala bine nimerita romanesce, — apoi unulu in limb'a magiara, si altulu in cea germana. —

La marginea cercului Logosiu 'lu intempină Dlu B. S. judele supremu de cercu era la marginea orasului Lugosiu antistii si reprezentati cemunali. —

La marginea comitatului Casariu se aflau romani calareti cu stéguri natuunale romane si magiari, si notari cancelisti calare cari dimpreuna cu multimea de carutie a mai multor

deputatiuni si altoru amici si onoratori lu pe-trecuta pana a casa in curtea comitatului.

Trasurile se parea că nu se mai gata, si vivatele că nu mai inecă. —

A casa lu acceptă o multime de diregatori si representanti de cercuri si comune din comitatul intregu si aci Sp. D. Bela Szende antaiul vice comite, 'lu salută in limb'a magiara, era Rs. D. M. Nagy canoniciu in limb'a romana. —

Il. Sa Dlu episeopu gr. cat. de aci inca grabi la bineventare, — si urmara mai multe corporatiuni, si comunitati. —

Orasulu Lugosiu l'onora si cu o serenada dintre cele mai frumosu in acestu oras, si cu ocaziea acăstă, Dlu I. P. notariu de tribunalu vorbi romanesc, Dlu juratul centralu, magiarsc, si cetatianul H. nemtiesc, era illustrata sa respunse fie carui in limb'a oratorului.

Diu'a cră de totu frumosu, dupa ce eu o di maiante si in cea urmată ploia fôrte tare.

Se pote dice, că primirea nu a fostu numai a unui comite supremu ci si a unui barbatu dorit u la acăstă demnită.

Magiarii, cari la alegerea de deputat a acestui comite supremu fura fôrte zelosi, la sfârșit a de numire nu arata nici o bucuria, pana ce romanii se afara in imprejurari contrarie, — si adi ascăptă mai multa de catu ori-candu de la Il. Sa.

Sperăm că acestu gubernu va fi venit la consciintia că romanii esistă, — si sunt desceptati si că pretindu drepturi egale si credem că nu va fi legatu manile acestui capu nou alu comitatului incat se nu potetu face progresu in drepturile egale.

Pana acumu no'ncredemu si acceptămu. — Se dee Ddieu bine. —

Aradu, 7 aprilie 1867.

Avenu in orasulu nostru unu diurnalul magiariu cu numele „Alföld,” sustinutu de multe comune si romanesci si de multi cetitori intre romani. Acestu organu desigur marturisesc a fi de partită lui Deák, elu inse semena mai multu stravagantie din cutare partita estrema politica, asie in nr. de sambata nu alta de bona procedură ministeriului fatia cu nationalitatile, pentru că a denumit in Carasiu pre Fauru de comite supremu era in Zarandu pre Ionescu, pre unde „Alföld” ar fi dorit u se vîda totu nisice magiari in frunte.

Acum'a se ni aducem a minte că in 1863 cate trebuia se-si auda de la magiari intieligintă romana din Transilvania pentru că numeră in senulu seu multi oficiali, si apoi se privim la natuinea magiara: ce face astadi? si se ne intrebămu daca pôta esiste veri alta natuine mai insetata de oficie de catu cea magiara? din o multime de comitate romanesci numai duoi comiti supremi romani capetaramu, si de acestia inca i pare reu lui „Alföld”, era pre la oficiele din comitate romanii nu potu incape de multimea magiarilor cari se indesă in ruptulu capului foră de neci unu picu de sfîrșita prin locuri curatute romanesci, — prin atari locuri, unde daca prin ceva maniere tocmai alege de oficiali nisice magiari, ei ar trebui se renunțe din propri'a consciintia de dreptate, onestate si buna cuviintă.

Eu am cettu regulatu pre „Alföld,” dar sum amicu fratietatei intre elementulu magiari

si celu romanu, si ea atare nu-lu voiu cati multu căci lu vedu că nu servește acestui pripiu-salutariu. Totodata rogu si pre cei romani se-lu parasescă, avemu noi foile „Albina,” „Gazeta Transilvanie,” „Telegrulu romanu” si alte multe in România, in privintă etiințatei diaristică romana trecutu pre cea magiara, au pentru zelul prietarilor foilor romane au pentru numerozii cetitorilor.

Trebue se marturisescu in fine că in consentiesc cu „Alföld,” adeca neci nu-ni-ar paré reu daca Fuuru nu s'ar i denunt in Carasiu, ci in locul lui unu romanu de cei de colore mai espresa. X.

De la marginea Transilvaniei catra Basarabia

24 martiu 1867.

Candu ieș o foia natuunala a mandat de vre-unu articuliu, nu remane necetită si ce nu-lu pricepu bine si nu intielegu tendința autorului.

In anulu trecutu am cettu in mai multe numeri in stimale foii romane articuli de scole in feliurite pareri, mai toti se finiu: „Sinodu si era-si sinodu.” — In anulu ac in nr. 31 si 32 ai Albinei esira asemenea cule intitulati „Scolele noastre in Transilvania.” — Cetindu acăstă, me interesara fôrte, dafinea corespondintei se dede statului prețmata.

N'asuu ave nimica de scrisu contra-i, nu asuu vedé in transulu unele sile ce nu-e suna adeverului, au pentru că d. corespondintea sciutu starca lucrului, au sciind'o n'a vr se 'ntelégă.

Cam la incepulum corespondintei adsa că de vre o 6 ani in côte scolele popule de regula se slabescu, sunt in stare ticalosă, vetiatorii neapti, necapaci etc. etc. — potca in unele locuri despre edificiul scolei avé dsa dreptu, — dara despre invetatori acestia ar fi nedemni de chiamarea loru, — nu pote fi adeveru, căci de la infinitul scolelor capitale in unele locuri, dar mai de candu s'a intregit cursulu podagogicul anii si celu clericalu la 3 ani, mai in totalele sunt invetatori demni, ce din anu in se documentează prin tienerea conferintelor invetatorisoj, — si tocm'a aci ani i-adus corespondinte de exemplu. — Mare grea! Mai departe voiesc a documentă că scolele resaritene mai multu repasiesc de catu privesc, si se vajeta că venerabilul consistor respinsu cerculariul inaltului Guvernur și famosulu cerculariu (cum i place a-lu corespondintele) din 10 mai 1865. — Invintorii acestor cercularie, lasu ca oo. cari vor fi cettu acele cercularie, se-si deceniunnea in catu are dreptu dlu corespondintele — si in catu au avutu dreptu prămanii consistorii, — bine voiésca dlu eor. a cettu cerculariul Esclentici Sale parintelui archiecopu si mitropolitu din 26 augustu 1862 si puna man'a pre sufletu si dreptu se cugete, tuncu va marturisi, că daca sinodul eparhi din 1850, a datu impoternicire Fppului ei.

* Foi periodice, de cuprinsu politicu, literarul etiună romana are astazi 40, di: patruideci, si treceste si-pote tie-cine alege amesuratul lipocu ocupatiunei sale, inchinare, principiilor si lui seu.

R. d.

FOISIORA.

Cate-su necondiurile noastre?

Mi pare că vedu pre bunulu cetitoriu acceptandu cu multa curiositate cum se va poté dă unu respunsu ore-care la o intrebare asiă de grea cum este cea pusa de titlu acestei foisiore. Dar noi sentim greutatea, si de aceea neci vom incercă a face respunsul detaiatu, ci avemu de cugetu a pune in vedere cetitoriu numai nisice estrase parte din notitie ce unii domni bineveira a ni le face cu ocasiunea rebonarei loru, parte din alte corespondintie mai mici, dar cari si-au interesul loru. Multi si-vor cunoșce cuvintele proprie, si vor gasi că vecinilor li-au venit totu alte si alte celea in minte, ca o dovédă despre abundanța lucrurilor de coresu. Vomu vedé aci cum in tote ramurile vietici nostre natuunali, la politica, in starea sociala, la invetimentu, pretotindene

sunt si se sentiesc lipse, totodata pretotindene avemu barbati cari le cunoscu, si acăstă va se dica multu, căci delaturarea ori-carci lipse, ori-carui reu — daca o vojmu si nisuimus la acăstă — se incepe cu cunoșcerea lui, numai aici pote fi inceputulu bunu, si celu ce incepe bine, acă — dice unu proverb alu unei limbi sorori — a finitul lucrulu de diumetate.

Obiectele acestei serieri vor fi feliurite, precum sunt notitie si corespondintie ce ni se trimisera. Insirămu mai in prima cele referitoare la politica, si vom ajunge in fine la ale invetimentului:

— „Cetim cu atentiu reporturile de la dietă din Pesta. Intre cuvintele seriose, nu arare ori affâmu unele ce ne facu se suridem chiar in mană a despusei unei nostre, asiă mai deunadi candu prin unu incidente se arează cestiunea natuunatilor in medilocul desbarterilor dietali, audiramur pre unu allegatu magiaru, pre care fratii nostri lu numesc „iratieleptulu tierei,” cum pentru a combatte cuvintele allegatilor natuunali si-dede aerulu de profetii prevestindu venirea unui timp, in-

care individii nu se vor mai considera dupa gramaticice si lessicone, si dupa capacitatea loru. Noi privindu starea de astadi si asemeneand' oceleia d. e. eu 200 de ani nainte de astă, vedindu catu de mari sunt straformarile prin cari trecu societatea, sentim plecarea a crede că dieu se pote se vina si acelu timpu profesitul de ablegatulu magiaru! Dar atat'a e securu că timpulu acel'a nu e astadi, precum e securu si aceea că missiunea fie-carei legaliuni este a considera cerintele societatei actuali, nu a ceteleia ce va se vina preste cateva secole de ani, ce nu se pote prevede cu securitate, nu se pote despune de ea, si mai bine se lasămu, căci venitorii de securu insusi se va ingrijí ca se aiba legi pentru sine, precum si trecentul a facutu in a sa parte. Feudalismulu din secolul trecutu n'a cercat a face legi pentru pretinsa noastră democratia de astadi, si noi ore se pretindem a face pentru cine scie ce timpuri? Asiă credu că cuvintele ablegatului magiaru nu fura la timpulu seu, si că elu ar fi trebuitu se asepte cu ele pana va veni acelu timp, numai atunci si-vor ave spiretul activu, o cauza care nu se mire nici daca in politica atunci ne vedo mai nedrepti, nici candu ni se recomenda passivitatea.

Scim că pe romanii din Transilvania există apără autonomia tierei lor, fratii magiari opunu anii trecutului: dietă din Clusiu din 1848. Acum'a ni-ar mai trebui ea română din Ungaria, candu ceru deslegarea cestii natuunatilor, se li se opuna acelu tîrziu si apoi in conversatiune cu fratii magiari gataturi indicativi tempus praesens, desigur acăstă e sub care suferim, si in care se manifestă ni se intinde mana de fratiitate. Avem mare nevoie, a ni lumină conceptele fratiitate, ca nu cumva se fie: ada mană mintiu'nă!

— „. Se dice că intre sistemele natiilor, cea de Auburn, in care bictulu și vatut e osendit la tacere, este sistemul carea, mai neumană, pentru cuvintele catu activu si purure in lucrare producând gete nobile si nobile, era nefiindu-i iertate, impartea altor a sufere sub tortură acestei sivităti. Si noi romanii bagu-săma avem spiretul activu, o cauza care nu se mire nici daca in politica atunci ne vedo mai nedrepti, nici candu ni se recomenda passivitatea.

spectorului supremu scolaru, si celor'a lalte organe besericcesci respective, — au nu avea totu dreptulu?

Din cuvintele santei scripturi scimur apriatu la c. 2 v. 17 in epistolă santului Petru unde dice: „De Dumnedieu ve temeti, si pre Imperatulu cinstiti“ — si in altu locu: „Cine nu se teme de Dumnedieu, — cum se va teme de Imperatulu: seu cum i va poté fi credintosu?“ — Cine este pusu a invetia pre creștinii se se temă de Ddieu? — au nu preotul, si sciindu creștinul ori baietul acést'a, nu pote fi cetatianu bunu, ori militariu bunu? — si se crede ori si cine că scările in Transilvan'a dupa instructiunele date de inspectorulu supremu scolaru, catra inspectorii districtuali si locali catu si catra invetiatori, se pote vedé că stau sub o inspectiune care scie ce este detorintia sa spre a-si lumină poporulu, si acestu dreptu nu si l'au insisitu sengura preotimea, ci sinodulu unde au fostu representatul si poporu, — in acestu tipu darscările din Trn'i a sunt asiè organizate precum ceru multi in Banatu si Ungaria, adeca: Sinodu.

Din mai sus montiuatulu circulariu din anulu 1862, se vede că ampoliatii inca erau si sunt detori a veghiá supr'a scările ca: a) in scările se nu se propuna invetiamentu contra guvernului; b) scările se fie in stare buna ca se corespunda scopului; c) invetiatorii se-si primăsca regulatu salariile, si d) ca parintii se trimita regulatu prunci la scările, — nu este acést'a frumosu, si destul sarcina asupr'a ampoliatilor politici, — si acestia au in tōte comunele cate unu inspectoru mirénu, care inca are dreptu a veghiá asupr'a celor 4 puncte, si neimplinindu-se lipsele din partea comunei paroculu locului cere ajutoriu de la respectivu oficiu politicu. —

Catu de bine este in acelu tractu unde inspectorul districtualu i jace la inima devia superiorului seu: nainte, si unde acest'a si-sie respectă chiamarea sa lucrandu mana in mana spre binele si inflorirea culturei intre poporu, in acelu tractu sunt scările in tōte comunele, era unde sunt dōue comune nici si aprōpe un'a de alt'a, acolo este una scările, — si asiè credu că de aceste tracturi vor fi multe. —

In tempulu absolutismului s'a observat că Pretorii de cercu in fie care anu veniau in anume odata ori mai de multe ori, si totu de una morgneau de cauta si scările se se convinga vediendu cu ochii că in ce stare sunt? — si unde erau lipse, se supliniau. — Dlu corespondinte sa vaieta că de 6 ani in cōce scările slabescu, tocmăi de candu am esit de sub absolutismu, — asiā dara cine e vin'a: preotimea? dar nu e preotimea de la infinitarea scările pana astadi vighiatória asupr'a scările? si de ce mai nainte au proposatu, era acum'a repăsescu? tota vin'a a supr'a preotimei cade, că preotimea nu este destulu de capacitate a portă chiamarea de inspectiunea scolară, — preotmei i s'au lasatu unu dreptu, ba mai bine disu o detorintia a invetia poporulu a fi creștinu bunu, — adeca dupa cum sunt numiti pastori, a fi cu grige ca turm'a se fie blanda, si se nu se vaieta candu vine timpulu tunderei.

Sunt multe de disu in privint'a scările din Trn'i a, dar remanu la obiectu. —

Dlu autore in corespondintia sa mai de parte se exprime că aratorile despre copiii ambulatori la scările sunt neadeverate, unde dice:

„noi scimur cu totulu alta proportiune.“ — Nu voiu vorbi in numele tuturor protopopiatelor că spre acést'a nu sum competitente, neci in numele unuia, — ci din adeverat'a cunoșcentia si esperintia voiu dice numai despre protopopiatul Dobrii pre care Dlu corespondinte ni-lu aduce in locul primu si cu o magulire lu numese de emininte, — aretandu că in 19 comune sunt 615 copii capaci de scările, si totu atatia ambulatori la scările, si mai sus areta o cifra ce nu consuna cu 615. —

In tractulu Dobrii sunt mai multe comune, si numai 19 scările, căci comunele care sunt in apropiare precum Roscanii cu Mihaesci au o scările, — aici are invetiatoriului salariulu 126 fl. v. a. 100 mesure mari eucurudiu, 10 mesure fasole, 12 orgie de lemn, cortelul liber si gradina pentru legume; comunele Laseu si Grindu in apropiare, invetiatoriul eu unu salariu anuale de 80 fl. v. a. 60 mesure bucate, 8 orgie lemn; comunele Radulesci cu Strigonea cu una scările era cu asemenea salariu; Stretea filia parochiei Dobra afiliata la scările capitala din Dobr'a, si asiè fie-care comuna si-are scările si invetiatori, ca se nu descriu tōte comunele de a rondulu, voiu spune numai, că este Dlu corespondinte cu nepotintia de la 10.858 suflete se crede 615 princi capaci de scările? — aceia cari nu sunt capaci de scările, nu se socotu in numerulu celor ambulatori la scările, se vede din cifra citata de Dlu corespondinte, — ca se dovedescu mai chiaru acést'a, spunu in putiene cuvinte, că in tractulu numitul, acele date sunt secure, că neci inspectorii locali neci inspectorul districtualu nu au folose daca va areta că princi ambulatori la scările sunt ori mai multi ori mai putieni. — Apoi intre acele 19 scările este socotita si scările capitala din Dobra, care sengura are totu deuna preste 100 de elevi. —

In partea a dou'a a corespondintei se ceteșee, că invetiamentul in scările popolare urmează metod'a nainte de Pestalozzi cu o maestria fie-care in specie, — la aceste date era voiu numai pe scurtă a dice, că de la esirea abecedarului de Dlu profesorul Boiu, si de la inceperea conferintelor invetiatorilor in fie care anu, ce le-a inceputu banulu Archipastorii si inspectorul supremu al scărilelor, au scutu a se grigii de propunerea invetiatorei in unu modu asemenea, trimisindu comisari ca apostoli spre latirea invetiatorei. — Au nu in anulu trecutu se tienura in dieces'a Caransebesului asemenea conferintie, au nu am vîzut cu bucuria rezultatele loru?

Se simu mai drepti si se judecămu lucrul de amenuntul nu dupa societatele particulare si personale, — si daca este unde-va reu, de ce nu se areta anumitu cu numele cine ce face, ca se-si vina in ori, si se se indrepte, dar nu lovitu in genere tōte scările nōstre din Trn'i a. — Că prin acést'a se vatema sentiul acelui care si-pune tota energi'a spre imprimirea chiamarei sale, — si in urma dice: totu bine am facutu pana acum'a, am cautat se imprimeseu aceea ce-mi este detorintia, si resplata ce e? — nemultamirea!

Voiu face o privire fugitiva a supr'a scările din Trn'i a in genere, si a supr'a scările din Banatu si Ungaria, rogu se fiu intielesu! — Scimur cu totii sărta nōstre nainte de 1848, erau in Trn'i a scările? — candu fratii nostri in Banatu si Ungaria se bucurau

de scările in fie care comuna.* — Acolo de dieci de ani esistau scările, — pana in timpul de curundu trecutu erau scările sub jurisdictiunea politica, catu au inaintat scările sub acea jurisdictiune? — va dice cine va multu, si era multi, — eu dicu din contra; luandu-se lucrul in sensulu adeverului si foră patima, se vedem scările din Trn'i a in timpul de 15—16 ani sub jurisdictiunea preotiesca cum stau fatia de scările din Ungaria si Banatu, cari scările erau sub jurisdictiunea politica de multi ani. —

Invetiamentul lu scimur cu totii că era ţeskraps de la Buda, si invetiamu cu buchi az bza, mislele az ma mislele az ma mama, — si din acelui invetiamentu asiè de greu, n'au potutu, esii destui barbati luminiati de cari se se bucurase astazi poporul roman de acolo, — asiū vre se sciu cati sunt din acei barbati, cari vor fi invetiatu cu metodus acést'a de acum'a — (se nu cugete nimene că cu criticiu metodus de acum'a, ci l'aperu că e forte bunu). In privint'a invetiamentului venimur acum la scările nōstre din Trn'i a, Dlu corespondinte dice: că aici si acum inca se intrubintieaza en i-ni, en a-na, nina, adeca silabisarea, — se pote că e asiè acolo unde bietulu invetiatoru va cauta medilicee in tōte modurile dar in genere scimur cu totul altintrelea, — ca se vorbescu putieni despre invetiamentu, nu voiu luă tōte studiile de amenuntul dupa cum Dlu corespondinte dice că pretotindenea s'ar afliasi asiè — dicu, că in catu are dsa dreptu că se va propune asiè — dar era afirmu că nu pretotindene.

Mai departe in catu au naintat scările din Banatu si Ungaria, fatia cu cele din Trn'i a. Trn'i a in cursu de 15—16 ani se bucura de scările capitale, se bucura de unu gimnasiu nou natiunal, cel'a de la Brasovu — cine au portatu conducerea de am ajunsu la acést'a?... —

Cate scările capitale romane sunt in Banatu si Ungaria? au baremu unu gimnasiu inferioru natiunal? — dar nimica, d. e. de la marginea Trn'iei pre Muresiu in josu dāmu de orasului Lipova, — o distantia de 12 mile, si de a drept'a si in stang'a Muresului cu o multime de sate curata romane, — ce vedem in Lipova? o scările triviala cu doi invetiatori pentru baieti, si un'a pentru fete. — Ce ar dice parintii ori mosii cari la radicarea scările din Lipova au presupus că ace'a va fie odata in stare a imbucură stranepotii? Aradul si cottulu Aradului, afara de scările neromane, are vr'o scările capitale? — Temisiör'a, ori intregu cottulu Temisiorei, are scările capitale ori gimnasiu natiunal? — (in anulu trecutu era vorba de infinitarea unuia, pote că se va face). — In Carasiusu seiu in Logosiu, este o scările romana asiè numita normala, — si acést'a acum de curandu infinitata, — atata e totulu. — Acum vine intrebarea: cine e vin'a, cine pōrtă acést'a responsabilitate, seu cine e vrednicu de laudatu ori de defaimatu? —

Din tōte darsa se vede că foră temciu se vaieta unii in contra scărilelor nōstre din Trn'i a, — dovedindu-se din tōte catu este de ingrijitul supremul inspectoratului pentru bun'a naintare in cultura, si unde in tracturi se imprimeseu cele ordinate, — daca unde si unde

*) Ba nu, ci in cele mai multe locuri se venia cate o scările la 6. 7 si 8 comune, si in acestea nefrecuante era regula (fie pe unu metodus de atunci ori din alta cauza) copiii fugiau si se accundeau de invetiatori, buna ora cum faceau totu pre atunci feclorii candu cu funca i primeau de ostasi. Red.

sunt ore care impregiurari nefavoritòrie scările si cine va abusa, — atunci cei foră de pechatu radice pētr'a asupra-le. —

Se venim la obiectu. — Dupa parerea dui corespondintele scările ar trebui se vina sub veghiarea statului, — atunci supremul inspector, inspectorii districtuali si locali, toti vor face mai multu, osea ce inseaneva de credinta, mai bine se se radice voci din partea intelligentiei romane, ca semnu de recunoscinta pentru ustanele ce le pōrtă jurisdictiunea besericésca in caus'a scolară, — căci numai acésta unica jurisdictiune o avea nationala, si prin clero si poporul ni s'a pastrat limb'a si natiunalitatea panain presentu, aidati dar dupsa parerea Dlu corespondintele se o aruncămu si acést'a din manile nōstre, acum candu naea sărta nōstre natiunale se lupta cu valurile fortunei inca neliniscite, — aidati se ne aruncămu de voia in braciile altor'a, se dovedim ca neci scările nōstre nu suntem in stare a le sustine de noi insine, — aidati se ne alaturămu cu totii langa parerea dui corespondintele, si atunci ne vom tredî, ori se vor tredî fii nostri, cu aceea, că se va radica voce in cas'a boierilor din Pestea de unu altu baronu Wenzelheim, ca neci in scările neci in beserică nu va mai fi iertat limba nemagiana. P. F.

VARIETATI.

= Tolerantia reu intelectuala. Diariul „Neuzeit“ din Viena comunica o scena petrecuta nu de multu in Cincinnati (in America): „In un'a de sambete, congregatiunea unitariilor crestini de aici nu-si avea pastori (pastori) propriu, deci o deputatiune se duse la d. Dr. Lilenthal rabinul supremu al sinagogei de Broadway si Sirthstreet, si asternu rogarea ca rabinul se binevoiesca a veni in beserică loru crestina si se li tienă o predica că n'au pastori propriu. Rabinul avu bunetatea a promite delocu imprimire acelei rogări. Omenii cu multimea se indesara in beserică, toti yoiau se auda pe rabinul ovreescu predicandu creștinilor. Servitulu ddiscesu se incepù eu cantarile indatinate. Dupa cantarea de introducere, rabinul se suu pe catedra (amvonu, cancelu) si fece o rogatiune pentru buna contielegere si egalitate intre semintele diferite ale genului omenescu, pentru departarea superstitiunii si a fanatismului religiosu, cerendu apropiarea timpului in care toti omenii, se se elibere de ratacirile de astazi pentru a poté cunoscere si adora pre uniculu Ddieu adeveratu. Dupa aceasta rogatiune, rabinul cetei — in loculu evangeliului — unu capu din scriptur'a vechia de la Isai'a, si apoi incepù predica cuventandu despre libertatea religioasa. „Libertatea conșientiei — dise rabinul in unu locu — numai acolo e eu potintia unde statul si beserică, amendoue aceste institutiuni sunt nedependinti un'a de alt'a.“

= Emigratiune din România nu s'a mai auditu veri odata, acum'a inse luam cunoșcentia de un'a precum ni o descrie o corespondintia locala. Joi'a trecuta in orole de mediadi o familia de tiegani ce constă din siese barbati, duode femei si duode fete, trei prin Viena impreuna cu avereia loru: siese ursi mari. Intrebatu respunsera că sunt de la Persasc'a din tiegara romanescă si pléca catra tiegara nemtieșca despre care au auditu multe bune. Demnii de

inse unii deputati ai nostri din Transilvan'a au aflatu cu cale se intre in actiune mergendu la dieta din Pestea, li poftim mai multa aptitudine, se nu-si pregea a ni le areta in publicu parerile si credintele loru politice fatia cu situatiunea de astazi, ca se nu remanemu totu la incertitudine despre tendintele loru. Cuvintele mele le trimis la adres'a fie-caruia din ei, ca se nu presupuna neci-unulu că l'am eugotatul pre colegului seu.“

— „... Dar crede-mi că mai multu de catu tōte s'ar ruina popularitatea (daca adeca ar exista) cutarui oficialu candu ar deveni instrumentul arendatorilor de regale. Ablegatii nostri ar lucră pre bine daca ar propune si pentru acestea o desdaunare casă cum e desarcinarea pamentului de robote. Mi se pare că poporul ar primi-o acést'a forte bucurosu, era proprietarii regalelor ar avea foarte mai mari din desdaunare, precum vedem buna ora pe posesorii oblegatiunilor de desarcinare omeni avuti, cum nu erau mai nainte multi dintre ei. Acést'a e de incuiintatiu si din punctul de vedere al moralitatii poporului, pentru că...“

— „... Sum omu betranu. In copilaria mea am invetiatu romanescu cu slove, si numai tardiu cu litere. Mi placu literile pentru că sunt ale nōstre, dar ortografiele cele multe me necasescute forte, mai bine atti face daca atti scrie cu totii asiè ca fie cine se pōta etiști lesnesi bine, dar se nu ambe găscindu casă acum'a. Cum am invetiatu mai antai cu coditicile, era binisioru (ore?) totu asiè scriu si acum'a in afacerile mele negotiatoresci, pentru că eu dieu n'asuu vre se platescu cu banii confusiunile gramaticilor.“

— „... Va trebui se ne pregatim pentru reorganizatiunea nouă ce credem ca va urmări curundu. Nu seiu daca avem so ascendentu congregatiunile comitatense cu restauratiunile dupa datin'a vechia, seu vor inoape a introduce ceva forme noue, a ne portă pre la felu de felu de iconice, pana in fine atate formalităti se te supere mai multu de catu unu absolutismu. Dar fie absolutismu constitutiunalu ori constitutiunalu absolutisticu noi suntem si remanemu romani, ca atari vom luptă pentru natiunalitatea nōstra. Scimur că de asta data nu ne ascăptă invingerea, de aceea credem ca cea mai buna

maniera va fi ca se lungim lupt'a constitutiunala, si vom vedé cine posiede mai multa perseranța, cine uresce actiunea mai in graba. In asta lupta tragu sperantie inca unu transportu de renegati vom poté liseră fratișorul magiar, căci dorere mai avem omeni de aceiai cari candu e vōrba de lupta atunci ne parasescu si trecu in castre straine, dar numai se trăcea că noi vom sei se ni inchidemu usile dupa ei.“

— „... Cum s'au pacalită acei moderădos ai nostri! Neci erau pentru neci erau contra pretensiunilor natiunali, era pre sém'a ministrilor aveau complimente mari, in sperantia că moderatiunea i va duce la posturi nalte, dar acum'a se implura aceste posturi era domnișorul loru remasera ploiați. Bagu de séma se vor face acum buni natiunaliști, daca a fi ministerialistu nu gasescii remuneratiune de ajunsu.“

— „... si asiè adres'a mi se va tipari numai pentru trei luni, că la véra cine scie unde voi fi, de ora ce pre noi invetiatorii ne muta superiorii nostri forte adese, casă cum am com-

pune o clasa de migratori, dreptu resunetu linu in secolul al XIX la emigratiunile cele mari din evul mediul, si daca mi-ar spune cineva că au inceputu migratiunile, eu i-asu respunde insirandu-i patitele colegilor mei. Eu dicu că numai atunci se va incepe evul nou, candu vor incepe migratiunile si pentru noi. Am dreptu se dicu acést'a, daca colegul meu preceptorulungurescu localu e in dreptu a invetia pre tenerii sei că evul nou s'a inceputu pentru Ungaria de la denumirea ministeriului ungurescu.“

— „... Tare dorim se vina odata sinodelle si se se faca unu regulamentu óre-care pentru ocuparea statiunilor invetatoriști, că acum'a multi neprecepiti au statiuni mai bune de catu cei precepiti si cu diliginta. Daca toti cari recurgu pentru o statiune ar trebui se faca essamine totdeun'a la fie-care recursu, atunci n'ai avea cauza se te superi tocmai daca ai cadé la essamine, ai fi multiamitii cu sărta scindu că nu meriti mai buna.“

(Se pote că vor urmă)

sedinti ai potintelui Faraone n'aura preten-
siunea a merge se-si castige cunoscintie in pa-
tri'a intieligintiei, ci voru numai nisce parale
(bani) de acolo pre unde voru jocă cu ursii, si
asiè: o se traimu mai bine de catu in tiéra la
noi, cocóne! — De securu vor returná nu pre-
ste multu, cum facu colegii loru corturarii cari
inunda din candu in candu Transilvania si
Ungaria, apoi éra se retragu.

= In armat'a imperatésca are se se
introduca curundu o ordine noua pentru nain-
tarea oficirilor. Planulu — precum intielege
„N. Fr. Pr.“ — e asternutu Maiestatei Sale spre
aprobare. Nimene va poté fi locutieninte mai
teneru de 18 ani, nimene capitau mai teneru
de 24 de ani. La fie care naintare, oficirulu se
va supune unui essamine. Regimintele de in-
fanteria se vor imparti in trei categorie: nem-
tiesci, unguresci si slavice, vor mai fi regimintele
de granitie, ale usarilor, ulanilor scl. Se intielege că romanilor in militia li va fi
menitu se figureze casf pana acum'a, candu de
unguri, candu de slavi, candu de nemti.

= Necrologu. In 21 martiu c. n. a. c.
a repausatu in Domnulu Rosalia Gozmanu,
nascuta Romanu soci'a preotului gr. cat. din
Gurba, lasandu dupa sine 7 orfani lipsiti de
mama. Osamintele ei s'au depusu in mormen-
tulu generale al numitei comune, la 23 aceleia-
si lune. Fie-i tierin'a usiòra!

= Cele dube ordinatiuni de la co-
mand'a generala din Buda, cari splicaui oficio-
lelor militari relationile loru catra ministeri-
riulu ungurescu, au facutu sgomotu nu numai
in dieta unde atinsera la timpula loru eu multa
neplacere, ci acum'a vor se fie de nou obiectul
diaristicci, pentru că (precum spune „Deb.“)
tribunalulu supr. din Praga a datu ordine de
inchisore pentru redactorulu diariului „Politik“
daca nu va areta numele celuia care a trimis
redactiunei numitele duoe ordinatiuni militare.

= Reminiscintie interesante privi-
toire la Romani'a, comunicate de „Baltimore
Wecker“, precum le-a auditu din gur'a genera-
lului Siegel, reproduce si de „Morg. P.“ éra
noi le dàmu acì in estras: „In batalia' orien-
tala, dupa ce Rusii se retraseru din Moldov'a si
tiér'a romanescă, Austria intră de ocupă acele
principate, a caror'a locuitori inse nu doriau
presinti'a permaninte a austriacilor ci faceau
tote feliurile de combinatiuni. In o séra frumósa
din dicembre 1854 se adunase in unu locu in
Bucuresci o societate de negotiatori nemti, si
vorbindu despre venitorulu principatelor, d.
Vilelmu Aufermann (care mai tardu a infini-
tiat in New-York renunit'a galeria de arte ce
pôrta numele lui) venì la ide'a: a face atentu
pe Manteuffel ministrulu presiedinte prusescu
cà aceste tieri pôte ar primi bucurosu pe prin-
cipele Hohenzollern-Sigmaringen care cati-va
ani mai nainte impreuna cu principale Hohen-
zollern-Hechingen renunciase la domnia in fa-
vóre a consangénului loru a regelui prusescu si
locuia in Düsseldorf. Idei'a o aprobara toti,
Aufermann compuse serisore, si cu elu impreu-
na o subsrisera dd. Baumgärtner si F. Ulrich.
Candu era epistol'a de sigilatu, unu boieriu
presente cu numele Brateanu ceru ca se subserie
si elu acelu documentu, ceea ce i se permise cu
placere. Unspredice ani mai tardu, principale
Carolu de Hohenzollern-Sigmaringen intră in
Romani'a si boieriulu Brateanu pasiá a latu-
rea lui.“

= Passium angloesci. Intre eroii
speditiunei de Crimea cunoscute Anglia si pre
canele numitu Snob, pre care la Alma lu
gasì unu suboficiru anglu din compania 11 a
corpuil de ingenieri candu bietulu cane siedea
langa cadavrulu unui oficiru rusescu. Anglul
duse canele la compania sa, cu care fu de fatia
in luptele de la Inchermanu si la bombardarea
Sevastopolului. Ca decoratiune primi canele
prima veneta la grumadi cu medalia. Plinu de
gloria returnà canele la Anglia si-si luà cor-
telu in casern'a companiei, unde purure era in
mare obediintia numai pre langa oficiru nu po-
te trece for' a dà semne de neamicetia. Cada-
vrulu lui l'asiediara in unu scriuu ce porté in-
scriptiunea: „Snob, moritu la 31 martiu, 1867,
a fostu la Inchermanu etc.“ Band'a militara i
trase si unu mersu funebru, pentru care anume
imprumutara den museu o doba luata atunci de
la rusi. Trei pistole fecera trei salve a supra de
grópa.

= In o fóia din Petropole ceteru: Unu
june avù nenorocirea se calco pe vestimentulu
unei domne, mergendu la preumbilare. Dómn'a
se superà forte si-i adresà nisce cuvinte ce cam
arare ori esu din gur'a unei femei. Junele voi-
se se escuse in modu curtenitoriu, dara indaru
caoi domn'a continua mai departe in superarea
ei, pana candu tenerulu si-perdù rabdarea si-i
observà că daca cineva merge la preumbilare cu
astfelui de vestimente lungi, pôte fi pregatit
la astfelui de intemplieri. Acésta irita pre
femeia si mai tare, si numai de catu provoca pe
teneru se mérga cu dens'a la judecata. Unii
dintre privitorii li urmara aici, din curiositate.
Judele osendu pe teneru se platésca desdaunare
femeii. Ea ceru 100 ruble, pre urma lasà la
50; osinditulu le si depuse. Acum domn'a voiá
se se duca, dara judecatulu pretinse ca se-i dee
lui vestmensulu ce elu l'a platit. Judeleinca re-
recunoscà acestu dreptu si domn'a ei trebuì
se-lu desbrace in odaia laterală. Ast'a nu fu
inca destul. Acum'a osanditulu o acusa pentru
vatemarea de onore, fiindu că ea l'a-si injuratu
uriti. Judecatorulu si aici trebuì se faca dreptate
tenerului care avea marturii, si tener'a
domn'a trebuì se mai platésca 100 ruble pedep-
sa. Ne avendu-le inse la dens'a caută se lasc
amanetu orologiu, inele scl. Se non è vero, è
ben trovato.

= Legiunea austriaca din Mexicu
retórnă in despartiamente de cate una suta. In-
tre cei sositi pana acum'a sunt si domnii medici
romani Dr. Arsenie (cu decoratiunea Guade-
loupe) si Dr. Mitrea.

= Pentru espusetiunea ce se va tie-
né la Moscva din partea tuturor raselor
slave, sau si trimisu diferite obiecte de la
rusii din Austria, de la serbi, croati, dalmatini,
montenegrini, bulgari scl. Principele de Mun-
te-negru si alti principi au trimis mai alesu im-
bracaminte pentru ostasi. Panslavistii spéra că
la acésta serbatore a loru voru veni deputatiuni
de la tote rasele, caror'a apoi vor aduce ova-
tiuni. Scimu că panslavistii si slavofili din Bu-
covina au trimis si imbracaminte romanesca,
mintindu-pe cont'a națiunalitatei loru cumica ar
fi slave.

= Ajutoriu romanu pentru Can-
diani. Vineri in 12 aprile n. se dede in Bucu-
resci o producție solena in teatrul arangiatu
de mai multe domne romane sub patronarea
principesei Alessandra Ghica pentru ajutorarea
Candianilor. Venitul — precum spunu tele-
gramele — e 400 de galbeni. Consululu ru-
sescu bar. Offenberg inca a fostu de fatia in
teatrul.

= Cu o catedra de limb'a romana
mai multu. La institutulu academiei teresiane
din Viena s'a infinitatii de curundu o catedra
pentru limb'a si literatur'a romana, éra de pro-
fesore s'a denumitul domnulu Vasile Grigo-
rovită.

= Principele Serbiei numai in 11 a-
priile d. m. la 3 ore a plecatu din Constantino-
pole, dupa ce in aceea-si di si-lu remasu bunu
de la Sultanulu care i dede fermanulu referitoru
la predarea Belgradului.

= Membrii congresului statelor
unite americane sunt eliberati de tassele por-
tului postale, buna óra cum erau odata mem-
brii parlamentului in Anglia. Legelatorii am-
ericani folosescu acestu privilegiu alu loru in
modu ridiculosu, pentru statu totodata daunosu.
Ei adeca nu se multiamesc a folosi numai sen-
guri acestu privilegiu, si mai dau si amiciloru co-
pereminte de epistole cu numele loru, éra unor'a
pare greu a-si scrié purure numele pre epistole,
ci-si facu sigile anume, cu cari insémna pachete
cu multimea desi nu sunt a loru ci proprietatea
altui cuiua. Asemene fapte se descoperira nu
de multu in New-York, caus'a ajunse la con-
gresu, care inse o impinse pre unde a venit
si privilegiul remas in vigóre.

Consemnarea obiectelor trimise pentru ajutorarea ce- loru lipsiti din Romania.

De la Dn'a Aspasia B. G. Popovits in
Viena, una plapoma de lana de Spania cu colo-
rele națiunale romane; Dn'a Elena G. St.
Marin in Viena, una perina de sofa de pieiro,
casuta cu lande si matase, si cu ciucuri de gio-
nilu, unu covor de patu cosutu cu lana fina;
Dsiór'a Iosefina G. St. Marin in Viena una ta-
vita de lampe de margele si lanuri; Dn'a Sa-
vasti A. Pappazoglu in Viena, una perina de
sofa cosuta cu lanuri si metase; Dn'a Ecatarina
A. Zachariades in Viena, una perina de sofa
cosuta cu lanuri si metase; Dn'a Hayka din
Aradu, domicilata in Viena, una perinutia de
Dragosiu din Fagarasi, una tavita de lampe de
margele si una pungulitisa de firu facute. Dn'a

Derveasca din Bucuresti, si Dn'a Maria Van
Demerghel directritia unui pastrariu de letere
cosutu cu catifelute legatu in pele si catifea
cafenie. Pensionatului de fete in Viena, un co-
vorasius de lana latiosu.

Elevele din pensionatulu Dnei Van Demerghel.

Dsiór'a Zoé Raducanu, una pareche pan-
tosii cosutu cu matasa si lana; Dsiór'a Anastasia
Raducanu, una pungulitisa de metasa coloarcile
națiunale romane; Dsiór'a Pulcheria Pallady,
unu orologieru de catifea catutu cu catifelutie; Dsiór'a Anna Ghyka, unu portofoliu de pele
fine casutu cu catifelutie; Dsiór'a Aneta Buh-
lea, una tavita de pastori rosii garnisita cu
malce si margele; Dsiór'a Maria Baronzi, unu
portscisorii de pele, cosutu cu catifelutie; Dsiór'a
Anastasia Mavrocordatu, una tavita de lampe
cosutu cu matasa si margele; Dsiór'a Maria
Ghyka, una perinutia pentru ace de catifea cu
margele; Dsiór'a Helene Soutio, unu sarvetu de
canava cosutu cu arnici, rosii.

Elevele din pensionatulu Domnisiórei Antonia Malfati din Viena.

Dsiór'a Mariete Hagiadi, una caseta pen-
tru tutunu cosuta cu catifelutie legate in pele;
Dsiór'a Catarine Hagiadi, unu thermometru
de comptoir cosutu cu catifelutie in pele; Dsiór'a
Helena Plesiá, unu grotariu de litere legatu
in pele, cosutu cu catifelutie; Dsiór'a Ecatarina
Plesiá, unu dolapu de litere de lemn, cu co-
saturi de metose; Dsiór'a Maria Romanu din
Aradu, una parechia papuci, cosutu cu lana si
mergele; unu orologieru cosutu cu lana si
margele, una tavita de lampe cosutu cu lana si
margele, unu galbenu c. r. cu toaste, cadoul,
annului nou 1867. Dn'a Ofelia de Rácz, din
Cacova, una perina pe argintu cosuta cu inata-
suri; Dn'a Aloisa Sida, din Kis Ienö, una tavita
de lampe facuta din lanuri; Dn'a Amania de
Basiata nobile de Satmaru din Abrudu, una
gianta de vânatori; Dn'a Emma Marincovicu
din Timisióra, unu casiuletu de toalete cosutu
cu firu; Ecaterina Ioanovici din Timisióra, unu
portziegaru si unu orologiariu; Dn'a Rosalia
Popescu din Siria, una punga de tutunu cu
platete; Dn'a Emilia Popescu din Siria, una
caciulita de catifea cosuta cu firu; Dn'a Maria
Beldes din Siria, una perche mancheta cu
guleru brodatu.

Dsiór'a Iosefina Philimon din Magiarat,
una batista brodata. Dsiór'a Sidonia Sechesianu
din Siria, una batiste brodata. Dn'a Sofia Zsiga
din Oradea-marc, unu album de pele cu ala-
muri. Dn'a Elena Vasilievits din Giula, una
fatia de perina de lane cu motasa. Dn'a Iuliana
Popoviciu din Giula, una banete de negligé.
Dn'a Pain Antalné din Giula, una banete de
negligé. Dn'a Anastasia Suciu din Lipova, una
batista alba brodata si unu globu de ace pre
toaleta. Dsiór'a Aurelia de Rácz din Lipova,
una parechi pantosi cosutu cu lana. Dsiór'a Maria
de Rácz din Lipova, una batesta alba cosuta
brodë. Dn'a Martha Novacu din Oravita, una
perina de lana. Dn'a Sofia si Eufrosina Seimanu
din Temisióra, una covaras de mase, demergele
cu maestrie facutu. Dn'a Edeles Hatiegau din
Oravita, una perina de sofa. Dn'a Iuliana de
Rusu din Fagarasiu, una perina de sofa de
plise negre, garnisete cu flori facute din lânuri
faine. Dn'a Iuliana Georgiu Papp din Fagarasiu,
una perina de sofa de plise negre, garnisete
cu flori facute din lanuri faine. Dn'a
Iudetha Negrule din Fagarasiu, una panquetu
de flori de lana, una pareche pantasi cosutu, cu
lana. Dn'a Maria Codreanu din Fagarasiu, una
lira facuta din lana unu casiuleti de margele
una tavita, de mergele. Dn'a Maria Cipu din
Fagarasiu, una casiuleti de margele, una tavita
de margele. Dn'a Fani de Pusicariu din Fagarasiu,
una pareche tovite de lumini, una perunitia
de ace fasonul cornului, cosute cu margele.
Dn'a Elena Densusianu din Fagarasiu, una
acaritia de mase. Dn'a Susanna László din Fagarasiu,
doue tovite de lampe. Dn'a Zoé Romanu din
Fagarasiu, una perina de sofa cu margele.
Dn'a Loise de Gremoiu din Fagarasiu, una
parcharu de cristal cu corofio de margele, si una
perinute de arlogiu cosutu. Dn'a Anastasia
Popescu din Fagarasiu, una coverte de asternutu
incarligate si brodate de atisivare albe.
Dn'a Maria G. Aiseru din Fagarasiu, unu Ghio-
landu de flore de lana. Dn'a Elena Codru de
Dragosiu din Fagarasiu, una tavita de lampe de
margele si una pungulitisa de firu facute. Dn'a

Helena Densusianu din Fagarasiu, unu chete-
lusi de postovu negra ca stergetori de condeie
Dn'a Maria Poparadu din Fagarasiu, una
preske hosentrager cosute. Dn'a Blasianu din Fa-
garasiu, una tavita de lana cu flori facuta, si un
corfe de perete de lana cu margele.

(Va urmá)

Aspasia B. G. Popovits.

Responsuri:

Dn'i Stefanu Ioanoviciu
Temisióra. Caus'a impedecarii pôte se fie in acea
data nu si spusu destulu de apriatu locuinta' dtale, c
numai: Temisióra. Te rogâmu deci se i faci cunoscute
daca locuiesc in cetate séu in cutare suburbii. Abona-
mentul este pana la finea lui maiu a. c. A.d.m.

Cursurile din 12 april. 1867. n. séra

(dupa aratare oficiale.)

	bani	marc.
Imprumutele de stat:		
Cele cu 5% in val. sustir.	53.30	53.50
" contribuitionali	90	90.25
" noue in argint	87.25	87.75
Cele in argint d. 1865 (in 600 franci)	78	80
Cele nationali cu 5% (jan.)	67	67.25
" metalice cu 5%	56.50	56.75
" maiu - nov.	58	58.50
" 41/2%	50.25	50.75
" 4%	45.25	45.75
" 3%	33.75	34.25
Efecte de loteria:		
Sortile de stat din 1864	75.40	75.60
" 1860/1 in cele intregi	81.49	81.60
" 1/2 separata	86	86.50
" 4% din 1854	71	72
" dia 1839, 1/2	131.59	132.50
" bancet de credet	120.50	121.50
" societ. vapor. dunarene cu 4%	86	88
" imprum. princip. Eszterházy à 40 fl	85	90
" Salm à	30	31
" cont. Palffy à	25	26
" print. Clary à	25.50	26
" cont. St. Genois à	23	24
" princ. Windischgrätz à 20	18	19
" cont. Waldstein à	22	23
" Keglevich à 10	14.25	14.75
Obligatiuni deșarrinătoare de pament:		
Cele din Ungaria	68.75	69.25
" Banatul tem.	68	68.50
" Bucovina	65.75	66.50
" Transilvania	66	66.50
Actiuni:		
A bancei naționale	703	705
" de credet	165.80	166
" scont	608</	